

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30

II. Gramatika:

	15

III. Civilizacija:

	15

Ukupni broj bodova:

	60

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

23. veljače 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Slijedi kratki pregled prvih nekoliko događaja nakon što se Ahilej povukao iz rata.

Ἀχιλλεύς¹ δὲ μηνίων εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἤρχετο διὰ² Βρισηίδα³. Διὸ⁴ θαρσοῦντες⁵ οἱ βάρβαροι⁶ ἐκ⁷ τῆς πόλεως⁸ προέρχονται. Καὶ μονομαχεῖ⁹ Ἀλέξανδρος¹⁰ πρὸς¹¹ Μενέλαον¹². Ἀλέξανδρον δὲ ἠττώμενον¹³ ἀρπάζει Ἀφροδίτη¹⁴. Πάνδαρος¹⁵ δὲ τοξεύων Μενέλαον τοὺς ὄρκους λύει¹⁶. Διομήδης¹⁷ ἀριστεύων Ἀφροδίτην Ἀινεία¹⁸ βοηθοῦσαν¹⁹ τιτρώσκει²⁰. Οἱ δὲ Ἕλληνες²¹ πρὸς²² τοῦ ναυστάθμου τεῖχος ποιοῦνται²³ καὶ τάφρον, καὶ μαχόμενοι ἐν τῷ πεδίῳ οἱ Τρῶες²⁴ τοὺς Ἕλληνας εἰς²⁵ τὸ τεῖχος διώκουσιν· οἱ δὲ²⁶ πέμπουσιν πρὸς²⁷ Ἀχιλλέα²⁸ πρέσβεις²⁹ Ὀδυσσεά³⁰ καὶ Φοῖνικα³¹ καὶ Αἶαντα³², Βρισηίδα καὶ ἄλλα δῶρα ὑπισχνόμενοι³³.

KOMENTAR:

¹ Ἀχιλλεύς, έως, ό – Ahilej

² διὰ + ak. – zbog

³ Βρισηίς, ίδος, ή – Briseida

⁴ διό – zbog toga, zato

⁵ θαρσοῦντες – ohrabreni (n. mn.)

⁶ ἐκ + gen. – iz

⁷ πόλις, εως, ή – grad (g. jd. πόλεως)

⁸ μονομαχεῖ – od μονομαχέω

⁹ Ἀλέξανδρος, ου, ό – Aleksandar

¹⁰ πρὸς + ak. – protiv

¹¹ Μενέλαος, ου, ό – Menelaj

¹² ἠττώμενος, 3 – svladan, pobijeden

¹³ Ἀφροδίτη, ης, ή – Afrodita

¹⁴ Πάνδαρος, ου, ό – Pandar

¹⁵ λύω – prekršiti

¹⁶ Διομήδης, ους, ό – Diomed

¹⁷ Αἰνείας, ου, ό – Eneja

¹⁸ βοηθοῦσαν – ptcp. od βοηθέω

¹⁹ τιτρώσκει – raniti, ozljediti

²⁰ Ἕλλην, ηνος, ό – Grk

²¹ πρὸς + gen. – pokraj

²² ποιοῦνται – od ποιέω (graditi)

²³ Τρῶες, Τρώων, οί – Trojanci

²⁴ εἰς + ak. – ovdje ima značenje 'do, prema'

²⁵ οἱ δέ – a oni (Grci)

²⁶ πρὸς + ak. – prema, k, ka

²⁷ Ἀχιλλεύς, έως, ό – Ahilej (ak. jd. Ἀχιλλέα)

²⁸ πρέσβυς, εως, ό – poslanik (ak. mn. πρέσβεις)

²⁹ Ὀδυσσεύς, έως, ό – Odisej (ak. jd. Ὀδυσσέα)

³⁰ Φοῖνιξ, ικος, ό – Feniks

³¹ Αἶας, αντος, ό – Ajant

³² ὑπισχνόμενοι – ptcp. od ὑπισχνέομαι

maks. 30

[illegible]

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **εἰς τὸν πόλεμον** u rečenici *Ἀχιλλεὺς δὲ μηνίων εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἦρχετο διὰ Βρισηίδα*. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) subjekt b) predikat c) priložna oznaka mjesta

	maks. 1

2. Odredi službu riječi **ἦρχετο** u rečenici *Ἀχιλλεὺς δὲ μηνίων εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἦρχετο διὰ Βρισηίδα*. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) izravni objekt b) predikat c) imenski atribut

	maks. 1

3. Odredi službu riječi **Ἀλέξανδρον** u rečenici *Ἀλέξανδρον δὲ ἡττώμενον ἀρπάζει Ἀφροδίτη*. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) izravni objekt b) subjekt c) neizravni objekt

	maks. 1

4. Odredi službu riječi **Αἰνεία** u rečenici *Διομήδης ἀριστεύων Ἀφροδίτην Αἰνεία βοηθοῦσαν τιτρώσκει*. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) apozicija b) predikat c) neizravni objekt

	maks. 1

5. Odredi službu riječi **Τρῶες** u rečenici *Οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς τοῦ ναυστάθμου τεῖχος ποιοῦνται καὶ τάφρον, καὶ μαχόμενοι ἐν τῷ πεδίῳ οἱ Τρῶες τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸ τεῖχος διώκουσιν*. Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) subjekt b) imenski atribut c) neizravni objekt

	maks. 1

6. Sljedeće imenice iz teksta prebačeni su u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju.

a) βάρβαροι - βάρβαρον	TOČNO / NETOČNO
b) ναυστάθμου - ναυστάθμων	TOČNO / NETOČNO
c) τάφρον - τάφροις	TOČNO / NETOČNO
d) Ἕλληνας - Ἕλληνα	TOČNO / NETOČNO
e) δῶρα - δῶρω	TOČNO / NETOČNO

	maks. 5

7. Glagolski oblik **μηνίων** iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 3. l. mn. impf. akt.
- b) N. jd. ptcp. prez. akt.
- c) 1. l. jd. ind. prez. akt.

	maks. 1

8. Glagolski oblik **προέρχονται** iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 3. l. mn. ind. prez. mp.
- b) N. mn. ptcp. prez. akt.
- c) 1. l. jd. impf. akt.

	maks. 1

9. Glagolski oblik **ἀρπάζει** iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 2. l. jd. ind. prez. mp.
- b) inf. prez. mp.
- c) 3. l. jd. ind. prez. akt.

	maks. 1

10. Glagolski oblik **μαχόμενοι** iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) N. mn. ptcp. prez. mp.
- b) 3. l. jd. impf. akt.
- c) inf. prez. akt.

	maks. 1

11. Glagolski oblik **διώκουσιν** iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 3. l. mn. ind. prez. akt.
- b) 2. l. mn. impt. prez. akt.
- c) 1. l. mn. impf. mp.

	maks. 1

	maks. 15

III. CIVILIZACIJA

1. U kojoj se godini Trojanskoga rata Ahilej povukao iz sukoba?

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) u prvoj godini

b) u petoj godini

c) u desetoj godini

	maks. 1

2. Ahileja je uvrijedio kralj...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) Agamemnon

b) Menelaj

c) Nestor

	maks. 1

3. Ahilej nije sudjelovao u ratu jer je morao predati svoj ratni plijen, lijepu djevojku...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) Helenu

b) Penelopu

c) Briseidu

	maks. 1

4. Paris se u dvoboju ispred grčke i trojanske vojske sukobio s...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) s Menelajem

b) s Odisejem

c) s Ajantom

	maks. 1

5. Parisa je iz dvoboja spasila božica...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) Atena

b) Afrodita

c) s Hera

	maks. 1

6. Božica je Parisa odnijela natrag u palaču i spasila tako da ga je prvo pokrila /sakrila...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) štitom

b) dekom

c) maglom (oblakom)

	maks. 1

7. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju.

a) Pandar je ubio Menelaja.	TOČNO / NETOČNO
b) Afroditu se borila na strani Grka.	TOČNO / NETOČNO
c) Na Hektorov izazov na dvoboj odazvao se Ajant.	TOČNO / NETOČNO
d) Diomed i Glauko su prekinuli borbu jer su im djedovi bili prijatelji.	TOČNO / NETOČNO
e) Barbari (βάρβαροι) u tekstu su Grci.	TOČNO / NETOČNO
f) Feniks je Trojanac.	TOČNO / NETOČNO

	maks. 6

8. Grci su sagradili vlastiti zid...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) na ravnici
b) na gori Idi
c) na mjestu na koje su pristali lađama

	maks. 1

9. Zajedno s Ahilejem iz borbe je izbivao njegov dragi prijatelj...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Odisej
b) Patroklo
c) Ajant

	maks. 1

10. Afroditu je ranio...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Eneja
b) Diomed
c) Menelaj

	maks. 1

	maks. 15

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Ἀχιλλεύς δὲ μηνίων	Ahilej ljuteći se	1
εἰς τὸν πόλεμον	u rat	1
οὐκ ἤρχετο	nije išao	1
διὰ Βρισηίδα.	zbog Briseide.	1
Διὸ θαρσούντες οἱ βάρβαροι	Ohrabreni zbog toga	1
ἐκ τῆς πόλεως	iz grada	1
προέρχονται.	idu naprijed.	1
Καὶ μονομαχεῖ Ἀλέξανδρος	I bori se u dvoboju Aleksandar	1
πρὸς Μενέλαον.	protiv Menelaja.	1
Ἀλέξανδρον δὲ ἡττώμενον	Pobijeđenog Aleksandra	1
ἀρπάζει Ἀφροδίτη.	odnosi Afrodita.	1
Πάνδαρος δὲ τοξεύων Μενέλαον	Pandar strijelom gađajući Menelaja	1
τοὺς ὅρκους λύει.	krši zakletve.	1
Διομήδης ἀριστεύων	Diomed koji je najhrabriji	1
Ἀφροδίτην ... βοηθοῦσαν	Afroditu koja pomaže	1
Αἰνεία	Eneji	1
τιτρώσκει.	ranjava.	1
Οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς τοῦ ναυστάθμου	Grci pokraj pristaništa	1
τεῖχος ... καὶ τάφρον	zid i jarak	1
ποιοῦνται,	grade,	1
καὶ μαχόμενοι	i boreći se	1
ἐν τῷ πεδίῳ	u ravnici	1
οἱ Τρῶες τοὺς Ἕλληνας	Tojanci Grke	1
εἰς τὸ τεῖχος διώκουσιν	prema zidu tjeraju;	1
οἱ δὲ πέμπουσι	a oni šalju	1
πρὸς Ἀχιλλέα	(prema / k) Ahileju	1
πρέσβεις	poslanike	1
Ὀδυσσεά καὶ Φοίνικα καὶ Αἴαντα,	Odiseja i Feniksa i Ajanta,	1
Βρισηίδα καὶ ἄλλα δῶρα	Briseidu i ostale darove	1
ὑπισχνόμενοι.	obećavajući.	1

Prijevod: 30

II. GRAMATIKA

1. c); 2. b); 3. a); 4. c); 5. a)

5

6. a) NETOČNO; b) TOČNO; c) NETOČNO; d) TOČNO; e) NETOČNO

5

7. b); 8. a); 9. c); 10. a); 11. a)

5

Gramatika: 15

III. CIVILIZACIJA

1. c); 2. a); 3. c); 4. a); 5. b); 6. c);

6

7. a) NETOČNO; b) NETOČNO; c) TOČNO; d) TOČNO; e) NETOČNO; f) NETOČNO

6

8. c); 9. b); 10. b)

3

Civilizacija: 15

Ukupno: 60